

שומרה
חברה לביטוח בע"מ

פוליסה
לביטוח אחריות מקצועית

מהדורת דצמבר 2003

שומרה חברה לביטוח בע"מ

פוליסה לביטוח אחריות מקצועית מהדורת דצמבר 2003

הואיל והמבוטח אשר שמו וכתובתו צוינו ברשימה המצורפת בזה והמהווה חלק בלתי נפרד מפוליסה זו אשר עסקו או משלח ידו לתכלית ביטוח זה הוא אך ורק כמפורט ברשימה, ואשר יקרא להלן: "המבוטח", פנה אל

שומרה חברה לביטוח בע"מ - (שיקרא להלן: "המבטח")

בהצעה, אשר תשמש בסיס לחוזה ביטוח זה וחלק בלתי נפרד הימנו (להלן: "הפוליסה"),

בין אם נעשתה לצורך פוליסה זו ובין אם לצורך זו שקדמה לה. על כן מעידה פוליסה זו כי תמורת דמי הביטוח, כמפורט ברשימה, המבטח ישפה את המבוטח בגין חבותו של המבוטח עפ"י החוק כמוגדר להלן כלפי צד שלישי בשל מקרה הביטוח בכפוף לשני התנאים המצטברים כדלקמן:

א. התביעה נגד המבוטח הוגשה נגדו לראשונה ונמסרה למבטח בתוך תקופת הביטוח.

ב. מקרה הביטוח ארע בתוך תקופת הביטוח או אם מצויין ברשימה, בכל תקופה הקודמת לתקופת הביטוח (להלן: "תקופה רטרואקטיבית")

כמו כן, ישפה המבטח את המבוטח בגין כל ההוצאות המשפטיות הסבירות שיעשו להגנה בפני תביעה לפיצוי בגין מקרה ביטוח, וזאת אף מעל לסכום הביטוח.

פרק א

הגדרות למטרת פוליסה זו

- 1. גבולות אחריות**

א. אחריות המבטח לא תעלה:
על הסכום הנקוב ברשימה כגבול האחריות לתביעה אחת או מספר תביעות הנובעות מאותו מקרה ביטוח.
ב. על הסכום הנקוב ברשימה כגבול האחריות לכל התביעות לפי פוליסה זו.
- 2. הצמדה**

גבולות האחריות ישתנו בהתאם ליחס שבין המדד שפורסם סמוך לפני תחילת תקופת הביטוח לבין המדד שיפורסם סמוך לפני הגשת תביעה נגד המבוטח. דמי ההשתתפות העצמית ישתנו בהתאם ליחס שבין המדד שפורסם סמוך לפני תחילת תקופת הביטוח לבין המדד שפורסם סמוך לפני תשלום ההשתתפות העצמית.
- 3. חוק**

פקודת הניזקין (נוסח חדש) תשכ"ח- 1968
- 4. מקרה הביטוח**

הפר חובה מקצועית שנעשתה בתום לב, אשר מקורו ברשלנות, מחדל, טעות או השמטה של המבוטח, במסגרת מקצועו של המבוטח או משלח ידו המפורטים ברשימה ואשר עבורם ניתן הביטוח לפי פוליסה זו.
- 5. פוליסה**

לרבות הרשימה, הצעת המבוטח וכל נספח או תוספת לפוליסה כפי שצורפו אליה.
- 6. תקופה רטרואקטיבית**

התקופה שבין התאריך הרטרואקטיבי המצוין ברשימה לבין תאריך תחילת הביטוח של פוליסה זו. אם לא צוין תאריך רטרואקטיבי ברשימה, תחל התקופה למפרע ביום בו החל ביטוח זה לראשונה אצל המבטח, אלא אם היתה מאז אותו יום ועד למועד תחילת הביטוח של פוליסה זו הפסקה ברציפות הביטוח.
- 7. הרשימה**

חלק בפוליסה הנושא את הכותרת "הרשימה".
- 8. הגשת תביעה נגד המבוטח**

תובענה או קבלת מכתב תביעה או מידע ממקור כל שהוא על ידי המבוטח בדבר קרות מקרה הביטוח.
- 9. מדד**

מדד המחירים לצרכן המתפרסם מדי פעם מטעם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה או כל מדד רשמי אחר שיבוא במקומו, אף אם הוא מתפרסם על ידי גוף רשמי אחר.
- 10. השתתפות עצמית**

הסכום בו ישא המבוטח מתוך סכום הפיצוי וההוצאות שישולמו עקב נזק המכוסה לפי פוליסה זו, לגבי כל נזק בנפרד.

כל האמור בפוליסה בלשון יחד אף הרבים במשמע, וכן להיפך וכל האמור במין זכר אף מין נקבה במשמע וכן להיפך.

פרק ב' סייגים לחבות המבוטח

מותנה בזה כי הפוליסה הזאת אינה מכסה את המבוטח בגין או בקשר עם תביעה כלשהי כנגדו הנובעת במישרין או בעקיפין מכל אחד מאלה:

- א. אובדן מיסמכים, אובדן השימוש בהם או עיכובם.
- ב. השמצה, דיבה, שם רע או לשון הרע בכל צורה שהיא.
- ג. תביעה הנובעת במישרין או בעקיפין מחוסר תום לב, כוונת זדון, אי יושר, פשע, מעשה או מחדל פלילי, תרמית, הונאה, חריגה מסמכות ביודעין, מעילה באמון, מעשה במתכוון על ידי המבוטח או על ידי כל אחד מן השותפים של המבוטח או מנהליו או עובדיו, או קודמיהם בעסק.
- ד. כל עניין או מקרה שקדמו להצעת המבוטח ואשר המבוטח ידע בעת הגשת הצעת הביטוח, כי הם עלולים לשמש עילת תביעה נגדו.
- ה. הפסד הנובע מגניבת כספים ובטחונות או כל אחד מהם.
- ו. מלחמה, פלישה, אויב זר, מעשי איבה או פעולות מסוג פעילות מלחמה (בין אם הוכרזה ובין אם לא הוכרזה), מלחמת אזרחים, פעולות חבלה, מרד, התקוממות צבאית או עממית, מרי מרידה, מהפכה, שלטון צבאי או שלטון שתפסוהו באורח בלתי חוקי, משטר צבאי או מצב של מצור מאורעות או גורמים כלשהם המביאים לידי הכרזה או קיום של משטר צבאי או מצב של מצור, ופעולות טרור המבוצעות ע"י אדם או ע"י אנשים הפועלים מטעם או בקשר עם ארגון כלשהו. לצורך סייג זה טרור משמעו השימוש באלימות לצרכים פוליטיים לרבות השימוש באלימות שמטרתו היא להפחיד הציבור או חלק ממנו.
- ז. כל מאורע היכול לשמש עילת-תביעה נגד המבוטח שאירע כתוצאה מאחת הנסיבות הנ"ל או בהשתתפות עימהן או בקשר להן (הן במישרין והן בעקיפין) ייחשב כמאורע שאינו מכוסה על ידי ביטוח זה מלבד אם המבוטח יוכיח לכאורה כי המאורע ארע באופן בלתי תלוי במציאות התנאים המפורטים ברישא של סעיף קטן זה.
- ח. ערבות כל שהיא שניתנה על ידי המבוטח וכל התוצאות הנובעות מכך.
- ט. אי יכולתו של המבוטח לשלם את חובותיו.
- י. פעילות המבוטח בקשר עם אנרגיה אטומית.
- יא. שביתה או השבתה.
- יב. התחייבות המבוטח להספקת חומרים להסדרתם או לטיפול בהם.
- יג. הנפקת תשקיף של חברה כל שהיא.
- יד. מקרה ביטוח שנגרם מחוץ למדינת ישראל או תביעה שהוגשה בגינו לערכאה משפטית מחוץ למדינת ישראל.

- יד. א. התחייבות או אחריות שהמבוטח מקבל על עצמו לפי ההסכם אלא אם התחייבות או אחריות כזו הייתה מוטלת על המבוטח גם בהעדר הסכם זה.
- ב. סכום כלשהו אשר המבוטח היה רשאי לתבוע מגורם כלשהו; והוא מנוע מכך לפי הסכם שהוא צד לו. המבוטח יחזיר למבטח כל סכום ששילם המבטח ויכול היה לגבותו בהעדר הסכם כזה.
- טו. נזק לרכוש הנמצא בבעלותו או בשליטתו או בהשגחתו של המבוטח.
- טז. א. פגיעה אישית או פגיעה גופנית או אבדן רכוש, פגיעה ברכוש או אבדן השימוש ברכוש הנגרם במישרין או בעקיפין מדליפה, זיהום או הזדהמות, בתנאי שסעיף זה (א). לא יחול בגין חבות לפגיעה אישית או פגיעה גופנית או אבדן של רכוש מוחשי או פגיעה פיזית לרכוש מוחשי או הרס של רכוש מוחשי, או אבדן של רכוש שכזה שנפגע או נהרס, היכן שדליפה, זיהום או הזדהמות מעין זו נגרמו כתוצאה מאירוע פתאומי, בלתי מכוון ובלתי צפוי בתקופת הביטוח הזו.
- ב. עלות ההסרה, ביטול או ניקוי, דליפה, זיהום או חומרים מזוהמים למעט דליפה, זיהום או הזדהמות שנגרמו כתוצאה מאירוע פתאומי, בלתי מכוון ובלתי צפוי בתקופת הביטוח הזה.
- יז. תאונה, אבדן, נזק או חבות שנגרמו במישרין או בעקיפין על ידי חומר גרעיני כל שהוא, קרינה מייננת או זיהום רדיו-אקטיבי מדלק גרעיני כלשהו או מפסולת גרעינית כלשהי או מבעירת דלק גרעיני. למטרת סייג זה בלבד, בעירה תכלול תהליך כלשהו של ביקוע גרעיני המכלכל את עצמו.
- יח. תחמושת ומוצרי לחימה.
- יט. קנסות ועונשים, פיצויים עונשיים או פיצויים לדוגמה.
- כ. אמינותית (אסבסטוסיס).
- כא. צורנית (סיליקוסיס).
- כב. איידס.
- כג. נזק שנגרם להוריו, לילדיו או לבן/בת זוג של המבוטח.
- כד. שימוש בכלי רכב כמשמעותו בפקודת ביטוח רכב מנועי (סיכוני צד שלישי) נוסח חדש תש"ל-1970 וחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים תשל"ה 1975.
- כה. דרישה או תביעה כנגד המבוטח המבוססת או מתיימרת להתבסס על הפרת חובה מקצועית כלשהי כלפי צד שלישי, הקשורה בהיותו דירקטור ו/או נושא משרה.
- בכל משפט, תובענה או הליכים משפטיים אחרים, אם יטען המבטח כי חבות כלשהי אינה מכוסה, על פי הוראת פרק זה, יחול על המבוטח נטל ההוכחה, כי חבות זו מכוסה.**

פרק ג' תנאים כלליים

- 1. הודעה על מקרה נזק**

על המבוטח להודיע למבטח בכתב בהודעה מיידית על כל אירוע העלול לגרום לתובענה או על כל תביעה שתוגש נגדו, או כאשר יש חשש סביר שאדם כלשהו ייחס אחריות למבוטח בשל הפרת חובה מקצועית.
- 2. כתובת למתן הודעות הודעות למבוטח**

הודעה של המבטח למבוטח בכל הקשור לפוליסה תינתן לפי מענו האחרון הידוע למבטח.

הודעה למבטח

הודעה של המבוטח למבטח תימסר למבטח במען משרדו הראשי, המצוי בכותרת לפוליסה, או בכל מען אחר בישראל עליו הודיע המבטח בכתב למבוטח. הודעה תחשב כהודעה שנמסרה בתוך 72 שעות ממועד מסירתה למשלוח בבית הדואר.
- 3. חובת הודעה על הליכים**

המבוטח יודיע למבטח מיד לאחר שייודע לו על כוונה להחזיקו אחראי בגין מקרה בטוח או על חקירה משפטית או על חקירה אחרת או שעומדים להיפתח הליכים משפטיים בקשר עם כל מקרה ביטוח, אשר בגינו תיתכן תביעה על פי פוליסה זו.
- 4. חובת העברת מסמכים מהמבוטח למבטח**

המבוטח יעביר למבטח מיד עם קבלתם, כל מסמך רלוונטי לתביעה לרבות מכתב, הזמנה לדין, הודעה על דיון, צו והליך כלשהו בקשר עם תביעה הנובעת או קשורה לקרות מקרה הביטוח.
- 5. חובת שיתוף פעולה**

א. על המבוטח למסור למבטח, תוך זמן סביר לאחר שנדרש לכך, את המידע והמסמכים הדרושים לבירור החבות, ואם אינם ברשותו, עליו לעזור למבטח, ככל שיוכל, להשיגם.

ב. לא קוימה חובת המבוטח להודעה למבטח על קרות מקרה הביטוח או לשיתוף פעולה עמו בבירור התביעה כאמור, וקיומה היה מאפשר למבטח להקטין את חבותו, אין המבטח חייב בתגמולי הביטוח, אלא במידה שהיה חייב בהם אילו קוימה החובה; הוראה זו לא תחול בכל אחת מאלה:

 1. החובה לא קוימה או קוימה באיחור מסיבות מוצדקות.
 2. אי קוימה או האיחור בקיומה לא מנע מהמבטח את בירור חבותו ולא הכביד על הבירור.

ג. עשה המבוטח במתכוון דבר שהיה בו כדי למנוע מהמבטח את בירור חבותו או להכביד עליו, אין המבטח חייב בתגמולי ביטוח, אלא במידה שהיה חייב בהם אילו לא נעשה אותו דבר.

ד. מסר המבוטח למבטח עובדות כוזבות, או שהעלים ממנו עובדות בנוגע למקרה הביטוח או בנוגע לחבות המבוטח, והדבר נעשה בכוונת מרמה - פטור המבטח מחבותו.

ה. נגרם מקרה הביטוח בידי המבוטח במכוון, פטור המבטח מחבותו.

ו. אין המבטח חייב בתגמולי ביטוח בעד נזק שהמבוטח יכול היה למנוע או להקטין בקרות מקרה הביטוח או לאחר מכן בנקיטת אמצעים סבירים או אמצעים שהמבטח הורה לו לנקוט.

6. תביעה לתגמולי ביטוח

- א. קרה מקרה הביטוח, על המבוטח להודיע על כך למבטח מיד לאחר שנודע לו על קרות מקרה הביטוח ועל זכותו לתגמולי הביטוח.
- ב. כל תביעה לתשלום תגמולי ביטוח על פי הפוליסה תוגש על גבי טופס תביעה, שיומצא למבוטח על פי בקשתו למבטח, ויצורפו אליו כל המסמכים הדרושים לעניין זה. למען הסר ספק מוצהר בזאת כי דרישה לתשלום תגמולי ביטוח תחשב כתביעה שנמסרה למבטח רק אם ולאחר שנמסרו למבטח כל המידע וכל המסמכים הנזכרים בטופס התביעה הנהוג אצל המבטח.
- ג. אין המבטח חייב בתגמולי ביטוח בעד נזק שהמבוטח יכול היה למנוע או להקטין בקרות מקרה הביטוח או לאחר מכן בנקיטת אמצעים סבירים או אמצעים שהמבטח הורה לו לנקוט.

7. איסור הודאה

שום הודאה (admission), הצעה, הבטחה, התחייבות או פיצוי כלשהם לא ייעשו ולא יינתנו על ידי המבוטח או מטעמו בלי הסכמתו מראש ובכתב של המבטח. אין הוראות סעיף זה חלות על מסירת עובדות במשטרה או כל גורם מוסמך על פי כל דין לפי דרישתה וכן על מתן עדות במשפט.

8. גילוי ושינוי בעניין מהותי

הפוליסה הוצאה על סמך התשובות שנתן המבוטח בכתב למבטח על כל השאלות שנשאל בהצעה ששימשה בסיס לפוליסה זו או בכל דרך אחרת כפי שנתבקש ועל סמך הנחתו של המבטח שהמבוטח גילה לו את כל העובדות המהותיות לצורך הערכת הסיכון המבוטח.

- א. לא ענה המבוטח תשובות מלאות וכנות או לא גילה למבטח עניין מהותי, יהיה המבטח רשאי לבטל את הפוליסה או להקטין את היקף חבותו על פי הוראות החוק.
 - ב. המבוטח יגלה בכתב למבטח במשך תקופת הביטוח כל שינוי מהותי, מיד עם היוודע לו על כך, לא גילה המבוטח למבטח שינוי כזה, יהיה המבטח רשאי לבטל את הפוליסה או להקטין את היקף חבותו על פי הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א 1981.
1. עובדות שצוינו כמהותיות בטופס ההצעה או כל מסמך אחר ששימש בסיס לפוליסה זו.
 2. כל אירוע המשפיע על הערכת הסיכון המבוטח.
 3. שינוי בעיסוקו, במשלח ידו או בהתמחותו של המבוטח.
 4. תביעות שהוגשו בעבר נגד המבוטח בניקין.
 5. פריטים על העבר הביטוחי של המבוטח, לרבות ביטול ביטוח של המבוטח בעבר, אי חידושו על יד מבטח כלשהו, דחיית הצעת הביטוח של המבוטח בעבר או התנאתה בתנאים מיוחדים.
 6. הסכם שעל פיו ויתר המבוטח על זכותו לפיצוי או שיפוי כלפי אדם שלישי בשל נזק שנגרם למבוטח עקב מקרה ביטוח שפוליסה זו אמורה לחול עליו.

9. טיפול בתביעות

- א. הכיר המבטח בחבותו על פי הפוליסה, יהיה רשאי לפי שיקול דעתו המוחלט, ליטול לידי ולנהל בשם המבוטח את ההגנה כלפי כל תביעה, לרבות יישובה, וכן לתבוע ולקבל בשם המבוטח שיפוי, פיצוי, השתתפות, דמי נזק או כל סעד אחר. על המבוטח לשתף פעולה עם המבטח ו/או בא כוחו בכל דרך שיתבקש, לרבות מסירת כל המידע שיש לו, חתימה על יפוי כוח, תצהירים וכל מסמך רלוונטי אחר הדרוש לשם ניהול הגנה או תביעה והתייצבות בבית המשפט למתן עדות.
- ב. המבטח יוכל להיכנס על ידי כל גורם המורשה מטעמו לכל המקומות המבוטחים שבהם אירע מקרה הביטוח בכל זמן מתקבל על הדעת למטרות חקירה או בדיקה לכל מטרה הקשורה בו, והמבוטח ישתף פעולה בהתאם לנדרש. המבטח יעשה כמיטב יכולתו לפעול בתיאום עם המבוטח כדי שלא לפגוע בשמו הטוב.
- ג. היה וסך התביעה חורג מגבולות האחריות של המבטח, יפעלו המבטח והמבוטח תוך תיאום הדדי, לרבות מתן זכות למבוטח להשתתף בניהול ההגנה באופן פעיל.

10. תשלום גבול האחריות

- א. לפני או תוך כדי ניהול הליכים או משא ומתן בקשר עם כל תביעה או תביעות כלפי המבוטח הנובעות ממקרה ביטוח אחד או מסיבה מקורית אחת שנגרמה לתביעות אלה, רשאי המבטח לשלם למבוטח את מלוא סכום גבול אחריותו למקרה הביטוח, בהפחתת כל סכום אשר המבוטח חייב למבטח לפי פוליסה זו ובניכוי כל סכום שכבר שולם בתור תגמולי ביטוח. חישוב הניכוי ייעשה תוך הצמדת הסכום ששולם למדד המחירים לצרכן מיום התשלום החלקי ועד ליום תשלום גבול האחריות. **אם ננקבו סכומי הביטוח במטבע חוץ, ייעשה חישוב הניכוי לפי השינויים שחלו במטבע זה מיום התשלום החלקי ועד ליום תשלום גבול האחריות.**
- ב. לאחר תשלום זה ותשלום הוצאות משפט סבירות בתוספת לכך, יהא המבטח פטור מכל אחריות נוספת בגין אותו מקרה ביטוח. אם יחליט המבטח לשלם את גבול האחריות למקרה הביטוח, לאחר שהחלו הליכים משפטיים כלשהם, יישא המבטח במלוא ההוצאות המשפטיות הסבירות מעל לגבול האחריות.

11. ביטוח כפל

- בטוחה החבות המכוסה על פי פוליסה זו אצל יותר ממבטח אחד לתקופות ביטוח חופפות, על המבוטח להודיע על כך למבטח, תוך זמן סביר לאחר שנעשה ביטוח הכפל, או לאחר שנודע לו עליו, בכפוף להוראות סעיף 59 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א - 1981.

12. תשלום דמי הביטוח

- דמי הביטוח וכן יתר הסכומים המגיעים מן המבוטח למבטח ישולמו תוך 28 ימים מתחילתה של תקופת הביטוח, או במועדים אחרים, כפי שפורטו ברשימה.
- א. לעניין פוליסה הנקובה בדולר ארה"ב יהיה ערך דמי הביטוח בשקלים לפי השער היציג ביום התשלום.
- ב. לא שולמו דמי הביטוח תוך פרק הזמן האמור לעיל ניתן יהיה לשלם במועדים אחרים עליהם הוסכם כמפורט כדלקמן:
 - (1) לגבי פוליסה הנקובה בשקלים - בתוספת הפרשי הצמדה עבור תקופת האשראי מיום תחילת הביטוח אשר ישולמו למבטח בעת סילוק כל חלק מדמי הביטוח. ההצמדה הינה למדד המחירים לצרכן המתפרסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה והמדד היסודי

יהיה המדד הידוע ביום תחילת הביטוח.

2) לגבי פוליסה הנקובה בדולר ארה"ב - לפי השער היציג ביום תשלום כל חלק מדמי הביטוח.

ג. לא שולמו דמי הביטוח במועד המוסכם, ישא הסכום שבפיגור בנוסף להפרשי הצמדה כמפורט לעיל, הפרשי ריבית עבור תקופת הפיגור לפי השער המקובל אצל המבטח באותה עת, אשר ישולמו למבטח בעת סילוקו של הסכום שבפיגור וכחלק בלתי נפרד ממנו.

ד. לא שולם סכום שבפיגור כאמור תוך 15 ימים לאחר שהמבטח דרש מהמבטוח לשלמו, רשאי המבטח להודיע למבטוח כי הביטוח יתבטל כעבור 21 ימים נוספים אם הסכום שבפיגור לא ישולם לפני כן.

ה. אין בביטול הביטוח על פי סעיף זה כדי לגרוע מחובת המבטוח לסלק את הסכום שבפיגור המתייחס לתקופה שעד לביטול האמור, לרבות הוצאות המבטח.

ו. ביטול הביטוח כאמור לא יפגע בזכויות המבטוח על פי הפוליסה בגין מקרה ביטוח שאירע קודם לביטול הביטוח.

13. הארכת תקופת הביטוח

כל הארכה של הביטוח על פי הפוליסה טעונה הסכמה בכתב של המבטח, אשר תינתן במפורש למטרה זו.

מוצהר בזה כי בתום תקופת הביטוח האמורה לא יוארך הביטוח מאליו וכן הביטוח אינו ניתן להארכה כלשהי מכוח שתיקה או כל פעולה אחרת של המבטוח (זולת הסכמתו), כאמור בסעיף זה), אף אם הציע המבטוח למבטח בצורה ובמועד כלשהם, להאריכו.

14. ביטול פוליסת הביטוח

א. המבטוח רשאי לבטל פוליסה זו בהודעה בכתב למבטח. הביטול יחול מהמועד בו נקב המבטוח בהודעתו, אך לא לפני תאריך קבלת ההודעה על ידי המבטח.

ב. **ביטול המבטוח את הפוליסה, תוחזר לו יתרת דמי הביטוח לאחר ניכוי דמי הביטוח, שיש לשלם, לפי התעריף המקובל אצל המבטח לתקופות קצרות, בעד התקופה בה היה הביטוח בתוקף.**

ג. מבלי לגרוע מזכויות המבטח, על פי דין או על פי פוליסה זו, יהיה המבטח רשאי לבטל את הביטוח בכל עת שהיא לפני תום תקופת הביטוח, לפי שיקול דעתו, ובלבד שההודעה על כך תימסר למבטוח בכתב, לפחות 30 יום לפני התאריך בו יתבטל הביטוח.

ד. אם המבטח ביטל את הביטוח לפני תום תקופת הביטוח המוסכמת והעילה לביטול אינה שהמבטוח הפר את חוזה הביטוח או ניסה להונות את המבטח, ישלם המבטח למבטוח את הסכום שהיה דורש ממבטוח דומה לאותו סוג ביטוח ביום הביטול, יחסית לתקופה שנותרה עד תום תקופת הביטוח המוסכמת.

ה. **לא עמד המבטוח בחובתו לגילוי עניין מהותי, לרבות החמרת הסיכון, כאמור בסעיף 8 לעיל, רשאי המבטח כל עוד לא קרה מקרה הביטוח לבטל את הפוליסה מיידית על פי הודעתו בכתב למבטח, והפוליסה תיחשב כמבטלת ביום בו קבע המבטח אך לא לפני שנמסרה למבטח הודעת הביטול. קרה מקרה הביטוח לפני שנתבטל החוזה מכוח סעיף זה, יופחתו תגמולי הביטוח או שהמבטח יהיה פטור מתשלומם, בכפוף להוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א - 1981.**

15. חוק

על פוליסה זו יחולו הוראות חוק חוזה הביטוח; התשמ"א - 1981.

16. ברירת דין

- א. פרשנות הפוליסה תיעשה לפי דיני מדינת ישראל בלבד.
- ב. כל חילוקי דעות או תביעות על פי פוליסה זו או בקשר אליה יתבררו אך ורק באחד מבת המשפט בישראל ועל פי דיני ישראל בלבד.
- ג. המבטח לא יהא חייב לשלם תגמולי ביטוח בגין חבויות המבוטח המכוסות על פי פוליסה זו, בעד כל סכום, שהמבוטח יהיה מחויב לשלם לפי פסק דין שיינתן נגדו על ידי בית משפט שמקום מושבו מחוץ לתחום שיפוטם של בתי משפט ישראליים (להלן: "פסק דין זר") או בעד כל סכום שהמבוטח יהיה מחויב לשלם לפי פסק דין של בית משפט ישראלי הנותן תוקף לפסק דין זר או שמבוסס במישרין או בעקיפין על פסק דין זר שניתן בקשר לתביעה נגד המבוטח.

17. זכות הקיזוז של המבטח

המבטח רשאי לקיזז מתגמולי ביטוח המגיעים למבוטח כל סכום שהמבוטח חייב למבטח, בין שחובו מתייחס לפוליסה זו ובין לאחרת.

18. הצמדה

הסכומים הנקובים בפוליסה זו ישתנו בהתאם לשינויים בין המדד שפורסם סמוך לפני תחילת הביטוח לבין המדד שפורסם לפני תשלום תגמולי הביטוח. היו הסכומים נקובים במטבע חוץ יהיו סכומי הביטוח צמודים לשינויים שחלו במטבע זה מיום תחילת הביטוח ועד יום תשלום תגמולי הביטוח.

19. מרמה בתביעת תגמולים

הופרה חובת המבוטח להודיע למבטח על מקרה הביטוח, לשתף עמו פעולה בבירור התביעה או שהכשיל המבוטח במתכוון את המבטח או הכביד עליו בבירור חבותו, כאמור לעיל, או מסר למבטח עובדות כוזבות, או העלים ממנו עובדות בנוגע למקרה הביטוח או בנוגע לחבות המבטח, והדבר נעשה בכוונת מרמה - פטור המבטח מחבותו.

20. השתתפות עצמית

המבוטח יישא בעצמו בתשלום סכום ההשתתפות העצמית המופיע ברשימה, בכל תביעה העומדת לתשלום. ההשתתפות העצמית, שייחוב בה המבוטח, תחול אף על הוצאות המשפט, שהוציא המבטח.

21. התיישנות

תביעה לתגמולי ביטוח עקב מקרה הביטוח המכוסה על פי פוליסה זו, אינה מתיישנת כל עוד לא התיישנה תביעת הצד השלישי נגד המבוטח.

22. הוצאות משפט יחסיות

היה סכום האחריות שהושת על המבוטח גבוה מגבול האחריות על פי פוליסה זו, יהא המבטח אחראי אך ורק לחלק היחסי של ההוצאות המשפטיות כיחס בין גבול האחריות ובין סכום האחריות, שהושת על המבוטח.

23. תחלוף

- א. היתה למבוטח בשל מקרה הביטוח גם זכות פיצוי או שיפוי כלפי צד שלישי, שלא מכוח חוזה ביטוח, עוברת זכות זו למבטח מששילם למוטב תגמולי ביטוח וכשיעור התגמולים ששילם.
- ב. המבטח אינו רשאי להשתמש בזכות שעברה אליו לפי סעיף זה באופן שיפגע בזכותו של המבוטח לגבות מן הצד השלישי פיצוי או שיפוי מעל התגמולים שקיבל מהמבטח.
- ג. קיבל המבוטח מהצד השלישי פיצוי או שיפוי שהיה מגיע למבטח לפי סעיף זה, עליו להעבירו למבטח. עשה פשרה, ויתור או פעולה אחרת הפוגעת בזכות שעברה למבטח, עליו לפצותו בשל כך.
- ד. הוראות סעיף זה לא יחולו אם מקרה הביטוח נגרם שלא בכוונה בידי אדם שמבוטח סביר לא היה תובע ממנו פיצוי או שיפוי, מחמת קרבת משפחה או יחס של מעביד ועובד שביניהם.